

Kvetoucí rostliny

Tento poznávací klíč je pomůckou k určení kvetoucích rostlin, především bylin, které můžete vidět při svých výletech na území Národního parku Šumava. Jsou zde rostliny všech biotopů, rostliny běžné i vzácně se vyskytující. Pro snadnou orientaci v klíči jsou rostliny rozděleny podle barvy květu.

VYSVĚTLIVKY

Rostliny jsou rozděleny podle barvy květu:

- bílá
- žlutá
- oranžová
- růžová
- fialová až modrá
- ostatní

Do kategorie „ostatní“ jsou zařazeny rostliny s nenápadnými květy, rostliny s vícebarevnými květy, rostliny s jinými výraznými charakteristickými znaky, např. listy, chmýří.

- Výška
- Velikost
- Doba květu

OBSAH

1. Bořánek obecný / *Heracleum sphondylium*
2. Děhel lesní / *Angelica sylvestris*
3. Děvísil bílý / *Petasites albus*
4. Hušticzka menší / *Pyrola minor*
5. Jetel zvrhlý / *Trifolium hybridum*
6. Kokořík pšeničný / *Polygonatum verticillatum*
7. Kozlík lékařský / *Valeriana officinalis*
8. Králíček chlupatý / *Ranunculus platensis*
9. Laksník vodní / *Ranunculus aquatilis*
10. Pyskotrnek / *Malianthemum bifolium*
11. Pstroček hajní / *Cardamine amara*
12. Ptačinec bezlodyžný / *Stellaria media*
13. Pupa bezlodyžná / *Cardamine amara*
14. Reišnice hořká / *Cardamine nemorosa*
15. Sasánka hajní / *Petasites albus*
16. Sasánka evropská / *Petasites europaea*
17. Silenka nadmírná / *Euphrasia officinalis*
18. Světlík lékařský / *Euphrasia odoratum*
19. Světlík vonný / *Gaillardia acetosella*
20. Štavel kyselý / *Oxalis acetosella*
21. Tužebník jilmový / *Aruncus dioicus*
22. Udatna lesní / *Platanthera bifolia*
23. Věrník dvojlístý / *Phyteuma spicatum*
24. Zvonček křídlatý / *Melampyrum sylvaticum*
25. Černý lesní / *Melampyrum humilis*
26. Hadí mord nízký / *Pilosella officinarum*
27. Chlupáček zední / *Heracleum murorum*
28. Jestřábek rakouský / *Doanionica austriacum*
29. Kamzáček / *Dentaria enneaphyllos*
30. Kýcháček / *Potentilla erecta*
31. Mochna nástržná / *Impatiens noli-tangere*
32. Netýkavka nedůležitá / *Impatiens parviflora*
33. Podběl lékařský / *Tussilago farfara*
34. Ptačinec / *Arnica montana*
35. Prvosienka / *Primula veris*
36. Prvosienka vyšší / *Primula elatior*
37. Pyskotrnek / *Ranunculus acris*
38. Starček fuchsový / *Sanicula europaea*
39. Starček / *Tephrosia crissa*
40. Starček / *Lotus corniculatus*
41. Starček / *Lotus corniculatus*
42. Starček / *Lotus corniculatus*
43. Chlupáček oranžový / *Pilosella aurantiaca*
44. Lilie cibulkonosná / *Lilium bulbiferum*
45. Děvísil lékařský / *Petasites hybridus*
46. Děvísil lékařský / *Petasites hybridus*

OBSAH

47. Hvozdík kropenatý / *Dianthus deltoides*
48. Kohoutek luční / *Lychnis flos-cuculi*
49. Krkavec / *Geum rivale*
50. Kuklík potoční / *Thymus pulegioides*
51. Materiečková vejčítka / *Cirsium palustre*
52. Pcháček bahenní / *Cirsium heterophyllum*
53. Pcháček / *Cirsium heterophyllum*
54. Rdesno hadí / *Bistorta officinalis*
55. Rejšnice luční / *Cardamine pratensis*
56. Silenka dvoudomá / *Epilobium angustifolium*
57. Vrbovka úzkolistá / *Epilobium angustifolium*
58. Vřes obecný / *Calluna vulgaris*
59. Vstavač Fuchsu / *Doanionica austriacum*
60. Vřes obecný / *Calluna vulgaris*
61. Dřipatka horská / *Gentiana pannonica*
62. Hořec pannonický / *Gentiana pannonica*
63. Chřypa parukářka / *Centaurea jacea*
64. Jirnice modrá / *Geranium sylvaticum*
65. Kakost lesní / *Geranium sylvaticum*
66. Kakost / *Geranium sylvaticum*
67. Kosatec sibiřský / *Iris sibirica*
68. Kostival lékařský / *Symphytum officinale*
69. Lupína mnoholistá / *Lupinus polyphyllus*
70. Oměj šalamounek / *Aconitum napellus*
71. Oměj / *Aconitum napellus*
72. Plicník tmavý / *Pulsatilla alpina*
73. Podbělice alpská / *Glechoma hederacea*
74. Popenec obecný / *Homogyne alpina*
75. Rozrazil potoční / *Veronica beccabunga*
76. Rozrazil / *Veronica beccabunga*
77. Věsenka nachová / *Prenanthes purpurea*
78. Vikev ptačí / *Vicia cracca*
79. Viołka bahenní / *Viola palustris*
80. Vítod obecný / *Ajuga reptans*
81. Zběhovec / *Homogyne alpina*
82. Zvonček černý / *Phyteuma nigrum*
83. Zvonček / *Phyteuma nigrum*
84. Bažanka vytrvalá / *Mercurialis perennis*
85. Kontryhel pastvinný / *Epipactis helleborine*
86. Krustýk širokolistý / *Epipactis helleborine*
87. Mokřýš / *Chrysosplenium alternifolium*
88. Rosnatka okrouhlolistá / *Drosera rotundifolia*
89. Suchopýl / *Eriophorum angustifolium*
90. Suchopýl / *Eriophorum angustifolium*
91. Viołka trojbarevná / *Viola tricolor*
92. Vrani oko čtyřlíst / *Paris quadrifolia*

NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA
BAVERISCHER WALD

Vydala:
 Správa Národního parku Šumava
 © 2016

Ilustrace:
 MVDr. Pavel Procházka

Texty:
 Ing. Romana Roučková

Redaktor:
 MVDr. Eva Oulická,
 Mgr. Dana Zývalová

Jazykové korektury:
 Mgr. Roman Hajník

Grafický návrh:
 Ateliér Václav Hrabá

Tisk:
 UNIPRESS spol. s r. o.

Kvetoucí rostliny

Tento poznávací klíč je pomůckou k určení kvetoucích rostlin, především bylin, které můžete vidět při svých výletech na území Národního parku Šumava. Jsou zde rostliny všech biotopů, rostliny běžné i vzácně se vyskytující. Pro snadnou orientaci v klíči jsou rostliny rozděleny podle barvy květu.

NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA
BAVERISCHER WALD

Kozlík lékařský
Valeriana officinalis
 Echter Baldrian
 Common Valerian

Trída: vyšší dvouděložná
Rád: stístopvaré

Čeled: kožlivoité

Státní rostlina s lysou, podélně ryhovanou lodyhou. Listy mají zubaté okraje. Květy jsou růžové nebo bílé. Nejčastěji roste podél toků ve vysokobýlinných společenstvech nebo oásových. Používá se v lidovém léčitelství proti kašli a na zklidnění. Vzácněji přibuzný kozlík dvooudomý (Valeriana dioica) je subtilnější a dvooudomý. Květy jsou v květnu a červnu. Kozlík dvooudomý roste na vlhkých a rašelinových loukách.

20

Štavel kyselý
Oxalis acetosella
 Wald-Sauerklee
 Wood-sorrel

Trída: vyšší dvouděložná
Rád: štavelotvaré

Čeled: štavelovité

Malá vytrvalá rostlina s trojčetnými listy na dlouhých řapících. Ve stínu se listy ohnou směrem dolů. Květy jsou bílé, fialové žilkované, s pěti okrouhlými listy. Listy i květy vyrůstají přímo z oduřadla (rostlina nemá lodyhu). Roste ve stinných lesích a při lesních potůčcích. V minulosti byl používán jako léčivá rostlina. Od června do září vytváří samosprašné květy, které se vůbec neotvírají (když opylení tak dochází v neotevřeném květu (kleptogamické květy)).

22

Všivec bahenní
Pedicularis palustris
 Sumpf-Läusekraut
 Marsh Lousewort

Trída: vyšší dvouděložná
Rád: hluchavkotvaré

Čeled: zárazovité

Jednoletá až dvoletá rostlina. Korunní trubka květu je dvakrát delší než kalich. Dolní korunní pysk je brvitý a stejně dlouhý jako horní. Odvarlivě se dříve používal jako horní. Odvarlivě se dříve používal jako odvěšivni, především vlivem změny vodního režimu a za tání lokalit. Podobný všivec lesní (*Pedicularis vatica*) má dolní pysk lypý a kratší než horní.

60

Kosatec sibiřský
Iris sibirica
 Sibirische Schwertlilie
 Siberian Iris

Trída: vyšší jednoděložná
Rád: chřestotvaré

Čeled: kosatcovité

Vytrvalá trsnatá bylina s úzkými, nanejvýš 1 cm širokými listy. Krásné modré až modrofialové (v jmečné bílé) květy jsou nevonné. Roste na stinných vlhkých až rašelinových loukách. Dříve byl druh poměrně hojný, ale v důsledku úprav vodního režimu byly jeho populace výrazně redukovány. Podobný, ale žlutě kvetoucí kosatec žltý (*Iris pseudacorus*) je teplomilnější a roste na slunných stojatých a mírně tekoucích vod, na bažinách i v příkopech.

67

Rozrazil potoční
Veronica beccabunga
 Bachbunze
 Brooklime

Trída: vyšší dvouděložná
Rád: hluchavkotvaré

Čeled: jitrocelovité

Polehává bylina s dužnatou lodyhou. Polehlá lodyha v uzlinách snadno zakoreňuje. Břiptické listy jsou po obvodu vroubkované. Květy jsou drobné, tmavě modře zbarvené, s bílým středem, uspořádané do hrozmovitých květenství. Roste na březích potoků a na prameništech. Kvetoucí nať obsahuje velké množství vitamínu C.

75

Rosnatka okrouhlolistá
Drosera rotundifolia
 Rundblättriger Sauerntau
 Round-leaved Sundew

Trída: vyšší dvouděložná
Rád: hvozdíkovité

Čeled: rosnatkovité

Náše nejrozšířenější rosnatka. Drobná masožravá rostlinka. Čepel listů je okrouhlá, narozdí od rozšířené podlouhlé. Na čepelích jsou četné chlupky (tentakule) vylučující enzym, který rozkládá drobný hmyz. Bílé květy jsou drobné a nenápadné. Roste nejčastěji na rašelinových v porostech mechu rašeliníku (*Sphagnum* sp.), který jí poskytuje ochranu před nepříznivými podmínkami.

88